Zaaknummer: 0098266023
Documentnummer: 0098748634

Memo

Aan:	Gemeenteraad Weststellingwerf
Van:	College van burgemeester en wethouders
Team:	Beleid
Datum:	14 oktober 2025
Onderwerp:	Voortgangsrapportage RES 1.0 Fryslân
Bijlage memo:	1. Aanbiedingsbrief Voortgangsrapportage RES 1.0 RES Fryslân aan colleges en volksvertegenwoordigers - 0098739272
N.a.v. toezegging raad d.d.:	

Beste leden van de Gemeenteraad,

Op verzoek van de Friese Energietafel (FET) informeren wij u over de voortgangsrapportage van de RES 1.0 Fryslân die in 2021 is vastgesteld. Daarnaast informeren wij u over de stand van zaken van de RES-doelstellingen in gemeente Weststellingwerf.

Voortgang RES-doelstelling Fryslân
In 2021 heeft gemeente Weststellingwerf samen met de provincie en de andere gemeenten van Friesland in de Regionale Energie Strategie (RES) Fryslân 1.0 doelen gesteld voor onze eigen energie opwek tot 2030.
Besloten is dat de Friese gemeenten gezamenlijk in Friesland 3 terrawattuur (TWh) willen opwekken. Momenteel is ongeveer 82% (2,45 TWh) van deze 3 TWh gerealiseerd. Waarvan

- 73% (1,78TWh) Wind,
- 15.5% (0,38 TWh) zon op veld en
- 11,5% (0,28 TWh) grootschalig zon op dak.

Toch blijkt uit de voortgangsrapportage van de FET dat de gemeenten het doel van 3 TWh niet zullen halen voor 2030. De FET stelt dat vanwege beperkende regelgeving, netcongestie en het ontbreken van voldoende nieuwe plannen het onwaarschijnlijk is dat Friesland in dit tempo het RES-doel van 3,0 TWh gaat halen. In het verlengde geldt dit dus ook voor onze gemeente. Verwacht wordt dat bovenop de 3 TWh, na 2030 nog eens 4,4 TWh nodig is om als provincie energieneutraal te worden, mits ook de bespaardoelen en biogas doelen van de provincie behaald worden.

Stand van zaken Weststellingwerf
Momenteel heeft de gemeente Weststellingwerf 36% van hun bod voor 2030 van 0,094 TWh gerealiseerd. De gemeente gaat dat bod niet halen, dat is het gevolg van meerder factoren:

- De gemeente Weststellingwerf heeft een relatief hoog bod gedaan voor de grote van onze gemeente.
- Strenge regelgeving vanuit de provincie beperkt onze opties.
- Netcongesties beperkt opties voor nieuwe aansluitingen voor grote opwek tot in ieder geval 2029.
- De gemeente is vooral afhankelijk van initiatieven van derden.
- Kleinschalig zon op dak (<50 panelen) telt niet mee voor de RES-doelstelling, gemeente Weststellingwerf heeft een van de hoogste dichtheden van zonnepanelen van heel Nederland (62% van de daken). Goed voor 31 megawatt (MW).

Er starten echter wel een aantal nieuwe projecten in de gemeente. Voor 2030 wordt verwacht dat nog 20ha zonnepark gerealiseerd kan worden, goed voor nog eens 35MW. Als alle pijplijn projecten volgens planning verlopen zal de gemeente Weststellingwerf ongeveer 70% van haar bod voor 2030 op tijd bewerkstelligd hebben.

Pijplijn projecten

- Er loopt een initiatief vanuit Roelofs/Hydronex om een drijvend zonnepark te realiseren op de Zuigerplas Tjongerpad Oldeholtwolde. De 15 hectare aan zonnepaneel zou goed zijn voor

zo'n 0,03 TWh, dat is grofweg de helft van onze resterende opgave. Het drijvende park moet in 2028 klaar zijn en kan in 2029 volledige aangesloten worden op het elektriciteitsnet volgens Liander. Het principeverzoek voor dit project is ondertussen door de gemeente en de provincie ingezien en goedgekeurd en is eind september ingediend bij het omgevingsloket.
- Werkgroep ET Oldeholtpade heeft de ambitie om 5 hectare zonnepaneel te realiseren nabij het dorp. De groep wordt ondersteund door een projectleider van team Klimaat & Duurzaamheid. Begin volgend jaar verwacht de gemeente het eerste concept, waarna het proces van intaketafel en omgevingstafel zal starten, het eindproduct van de omgevingstafel is de vergunningsaanvraag.
- De gemeente Weststellingwerf werkt samen met andere Friese gemeenten, Rijkswaterstaat en de RES-regio Fryslân binnen het landelijke programma *Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER)*. Het doel hiervan is het benutten van rijksgronden langs snelwegen voor de opwek van zonne-energie. In 2024 zijn de betrokken partijen begonnen met de voorverkenning van de gronden langs de A32. Inmiddels is de voorverkenning afgerond. Eind 2025 starten de betrokken partijen met de verkenningsfase, waarin de kansrijke percelen verder onderzocht worden op o.a. landschappelijke inpassing, participatie, planologische borging en marktbenadering.

Beleid Energietransitie
- Recent hebben wij een opening gevonden in het provinciaal beleid om rond onze kernen zonneparken te realiseren, ook op landbouwgrond. Als het initiatief uit een dorp komt kunnen wij maximaal 5ha per kleine kern realiseren. Rond Wolvega is 15ha zon op landbouwgrond mogelijk. Wij willen met deze mogelijkheden in het achterhoofd elk initiatief dat ons benaderd actief kunnen ondersteunen in de planvorming.
- Bureau Berenschot is momenteel bezig met het opstellen van het beleidsdocument voor de energietransitie voor de gemeente; het Kaderstellend Adaptief Programmaplan Energietransitie (KAPE). Het KAPE is onder andere bedoeld om de gemeente te kunnen laten inspelen op nieuwe ontwikkelingen en innovaties en dient om de integrale samenwerking te bevorderen binnen de organisatie omtrent de energietransitie. In dit document staan zowel het lange termijn programmaplan, met onze visie en doelen voor de lange termijn, als een uitvoeringsprogramma tot 2030, waarin concrete acties voor opwek, besparing, opslag, etc. worden meegenomen.
- Begin 2026 zal het KAPE vastgesteld worden door het college en de raad. (In tegenstelling tot eerdere verwachting Q4 2025.)
- Op het gebied van groen gas zorgt de onzekerheid rondom het opnieuw aanvragen van de stikstofvergunning voor de betreffende agrariërs nog steeds een blokkade voor het realiseren van hun mono-mestvergisters. De gemeente gaat echter niet stil zitten tot daar duidelijkheid over komt vanuit de provincie. We zijn nu al bezig met het uitzoeken van de stappen die gezet moeten worden in het vervolgproces. We halen de banden met de clusters van agrariërs verder aan en praten met betrokken partijen zoals Liander en de provincie over de inpassingsmogelijkheden voor als de betrokken partijen straks weer van start mogen.
- De gemeente blijft ook waakzaam op nieuwe technologieën en innovaties op het gebied van opwek, besparing en opslag en ondersteunen die waar dat kan.

Vooruitkijken
Zoals veel andere Friese gemeenten lijkt het erop dat de gemeente Weststellingwerf de RES-doelen niet gaat halen voor 2030, met name door factoren die wij lastig kunnen beïnvloeden. Daarnaast is het goed om te beseffen dat de RES 1.0 niet het einddoel is, maar een tussenstap. Wanneer die doelen zijn gehaald ligt er nog steeds een grote opgave op het gebied van opwek tot 2050. Duidelijk is dat gemeente Weststellingwerf een tandje moet bijzetten. Voorlopig betekent dat dat de gemeente elk opwekinitiatief aangrijpt, ondersteunt en meewerkt naar een positieve uitkomst. Daarnaast moet er nu al nagedacht worden over de toekomst en kan er eventueel verkend worden naar andere mogelijkheden dan zon op land en zon op dak. Nieuwe en bestaande technologieën ontwikkelen zich snel, daarom blijven we wendbaar en spelen we in op nieuwe kansen zodra die zich voordoen.